

Edward Szafrowski

Posoborowe prawodawstwo kościelne : 35. Konstytucja Apostolska "Missale Romanum" promulgująca Mszał Rzymski odnowiony z polecenia Powszechnego Soboru Watykańskiego II

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 13/3-4, 206-214

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tualne — na konstytucje i zarządzenia apostolskie, wydane przez naszych Poprzedników i wszelkie inne zarządzenia, godne nawet specjalnej wzmianki czy odwołania.

Dan w Rzymie, u św. Piotra, dnia 8 maja 1969 roku, szóstego naszego Pontyfikatu.

PAWEŁ VI PAP.

35.

KONSTYTUCJA APOSTOLSKA „MISSALE ROMANUM”

promulgująca Mszal Rzymski odnowiony z polecenia
Powszechnego Soboru Watykańskiego II

CONSTITUTIO APOSTOLICA

Missae Romanum ex Decreto Concilli Oecumenici Vaticani II
instauratum promulgatur.

(AAS 61(1969) 217—222)

PAULUS EPISCOPUS

PAWEŁ BISKUP

Servus Servorum Dei

Sługa Sług Bożych

Ad perpetuam rei memoriam

Na wieczną rzecz i pamiątkę

MISSALE ROMANUM, ex decreto Concilii Tridentini a Decessore nostro S. Pio V anno MDLXX promulgatum¹, nemo non suscipit in multis iisque mirificis utilitatis fructibus esse numerandus, qui ex eadem Sacrosancta Synodo in universam Christi Ecclesiam dilapsi sunt. Per quattuor enim saecula, non modo illud ritus latini sacerdotes pro norma habuerunt, ad quam Eucharisticum Sacrificium facerent, sed sacri etiam Evangelii nuntii in

Jest rzeczą jasną, że MSZAŁ RZYMSKI promulgowany¹ w 1570 r. na zlecenie Soboru Trydenckiego przez naszego Poprzednika św. Piusa V należy wyliczyć wśród licznych i to niezwykle skutecznych owoców, jakie z tego Świętego Synodu wypłynęły dla całego Kościoła. Przez cztery bowiem wieki nie tylko kapłani obrządku łacińskiego mieli go jako normę według której sprawowali Ofiarę Eucharystyczną, lecz zwiastuni Ewangelii zanieśli go

¹ Const. Apost. Quo primum, die 14 iulii 1570 data.

omnes fere terras invexerunt. Innumeri praeterea sanctissimi viri animorum suorum erga Deum pietatem, haustis ex eo sive Sacrarum Scripturarum lectionibus sive precationibus, copiosius aluerunt, quarum praecipuam partem sanctus Gregorius Magnus in certum digeserat ordinem.

Sed ex quo tempore latius in christiana plebe increbescere et invalescere coepit sacrae fovendae liturgiae studium, quod, de Decessoris Nostri ven. rec. Pii XII sententia ostendere visum est, aequè providentia Dei erga huius aetatis homines propensissimae voluntatis indicium, atque Sancti Spiritus per Ecclesiam suam salutiferum transitum², palam pariter eluxit Missalis Romani formulas tum aliquatenus recognoscendas tum accessionibus esse locupletandas. Qui rei faciendae initium idem Decessor Noster attulit Vigilia paschali et Ordinis Hebdomadae Sanctae instauratis³, qui proinde primum quasi gradum posuit ad Missale Romanum novis huius temporis animi sensibus accommodatum.

Recens autem Concilium Oecumenicum Vaticanum II, edita Constitutione a verbis „Sacrosanctum Concilium” incipiente, generalis renovationis Missalis Romani funda-

prawie do wszystkich zakątków ziemi. Ponadto bardzo liczne świątobliwe osoby obficie karmiły swoją pobożność skierowaną ku Bogu, czerpiąc z niego czy to teksty Pisma św. czy modlitwy, których główną część uporządkował św. Grzegorz Wielki.

Odkąd wszakże zaczęła wśród ludu chrześcijańskiego wzrastać i umacniać się dążność do zgłębiania świętej liturgii, co Poprzednik nasz ś.p. Pius XII nazwał zarówno ujawnieniem się najłaskawszej woli Bożej względem ludzi tych czasów, jak i zbawczym przejściem Ducha św. przez swój Kościół² — wtedy stało się również zrozumiałym, że należy nieco odnowić treść Mszału Rzymskiego, a także nieco wzbogacić nową treścią. Początek realizacji tego zamierzenia dał tenże Nasz Poprzednik, dokonując odnowy Wigilii Paschalnej i Wielkiego Tygodnia³, przez co uczynił jak gdyby pierwszy krok w dostosowaniu Mszału Rzymskiego do współczesnej mentalności.

Niedawny zaś Sobór Powszechny Watykański II, przez wydanie Konstytucji zaczynającej się od słów: „Sacrosanctum Concilium” dał podstawy dla ogólnej reformy Mszału Rzymskiego, postanawiając, ażeby najpierw „tak odnowić teksty i ob-rzędy, by jaśniej wyrażały święte

² Cf. Pius XII, Allocutio iis, qui primo conventui ex omni natione de Liturgia pastoralis, Assisii habito, interfuerunt, die 22 sept. 1956: A.A.S. 48 (1956) p. 712.

³ Cf. S. Congr. Rituum, Decretum generale Dominicae Resurrectionis, die 9 febr. 1951 A.A.S. 43(1951) pp. 128 ss.; Decretum generale Maxima redemptionis nostrae mysteria, 16 nov. 1955: A.A.S. 47(1955) pp. 838 ss.

menta locavit: statuens, ut primum „textus et ritus ita ordinarentur, ut sancta, quae significarent, clarius exprimerent”⁴; ut „Ordo Missae ita recognosceretur, ut singularum partium propria ratio necnon mutua conexio clarius paterent, atque pia et actiosa fidelium participatio facilius redderetur”⁵, tum ut „quo ditior mensa Verbi Dei pararetur fidelibus, thesauri biblici largius aperirentur”⁶; ut postremo „novus ritus concelebrationis conficeretur, Pontificali et Missali Romano inserendus”⁷.

Attamen huiusmodi Missalis renovatio nequaquam ex improvise inducta putanda est; cum ad eam haud dubie viam munierint progressionem in disciplinis liturgicis, proximis hisce quattuor saeculis, factae. Nam si, post Concilium Tridentinum celebratum, ad Missalis Romani recognitionem non parum adiuvarunt evoluti et inspecti „vetusti Bibliothecae Vaticanae allique undique conquisiti codices”, uti confirmatur Constitutione Apostolica „Quo primum” a Decessore Nostro S. Pio V data, posthaec nimirum hinc vetustissimi liturgici fontes et reperti et foras emissi sunt, hinc liturgicae Orientalis Ecclesiae formulae altius sunt investigatae; ita ut optarent multi, ut huius generis cum doctrinae tum pietatis divitiae, non modo in tabulariorum te-

tajemnice, których są znakiem”⁴, a następnie, aby „Porządek Mszy św.” tak przepracować, by wyraźniej uwidocznić właściwe znaczenie i wzajemny związek poszczególnych części, a wiernym bardziej ułatwić czynny i pobożny udział”⁵, a także, ażeby „obficie zastawić dla wiernych stół Słowa Bożego przez szersze otwarcie skarbcza biblijnego”⁶ i wreszcie, ażeby „ułożyć nowy obrzęd koncelebry i zamieścić go w Pontyfikalie i Mszałe rzymskim”⁷.

Nie można jednak sądzić, że tego rodzaju odnowa Mszału rzymskiego została przeprowadzona w sposób zupełnie nieoczekiwany. Nie ulega wątpliwości, że przygotowały dla niej drogę dyscypliny liturgiczne, jakie wypracowano w tych ostatnich czterech wiekach. Jak bowiem po odbyciu Soboru Trydenckiego gdy przystąpiono do reformy Mszału rzymskiego okazały się niemałą pomocą wydobyte i przestudiowane stare księgi (kodeksy) znajdujące się w Bibliotece Watykańskiej i w innych miejscach, co stwierdza nasz Poprzednik św. Pius V w Konstytucji Apostolskiej „Quo primum”, tak potem zarówno te najstarsze źródła liturgiczne zostały odkryte i wydobyte na światło dzienne, jak i liturgiczne formuły Kościoła Wschodniego zostały głębiej przeanalizowane. I w ten sposób stało się zadość życzeniu wielu, by tego

⁴ Conc. Vat. II, Const. de Sacra Liturgia, Sacrosanctum Concilium, n. 21: A.A.S. 56(1964) p. 106.

⁵ Cf. ibid., n. 50, p. 114.

⁶ Cf. ibid., n. 51, p. 114.

⁷ Cf. ibid., n. 56, p. 115.

nebris non iacerent, sed e contrario in lucem prolatae christianorum mentes animosque illustrarent et pascerent.

Nunc vero, ut novam Missalis Romani compositionem, summis saltem lineamentis, quasi praefiniamus, in primis animadvertimus, Institutione Generali, qua in libro tamquam prooemio usi sumus, novas normas Eucharistici Sacrificii celebrandi proponi, sive quoad ritus persolvendos et officia uniuscuiusque astantis et participis propria, sive quoad suppellectiles et loca rei divinae peragendae necessaria.

Praecipua instaurationis novitas in Precatione Eucharistica, quam vocant, versari aestimanda est. Quamvis enim in romano ritu prima eiusdem Precationis pars, hoc est praefatio, varias, saeculis volventibus, susceperit formulas, altera tamen pars, quam Canonem Actionis appellabant, per illud tempus, quod a IV ad V saeculum actum est, immutabilem induit formam; cum e contrario, Liturgiae Orientales in ipsas Anaphoras quandam varietatem reciperent. Hac autem in re praeterquam quod Precatio eucharistica aucta est copia praefationum, vel ex antiquiore Romanae Ecclesiae traditione sumptarum, vel nunc primum compositarum, quibus et peculiare partes mysterii fidei clarius patefierent, et plura uberioraque gratias agendi argumenta praeberentur, praeterea ut eidem Precationi tres novi Canones adderentur statuimus. Attamen sive ut pastoralibus, quas nominant, rationibus consuleretur, sive ut con-

rodzaju bogactwa tak nauki jak i pobożności nie tylko nie leżały w cieniu archiwum, lecz przeciwnie, wydobyte na światło dzienne, oświecały i karmiły umysły oraz serca chrześcijan.

Obecnie zaś, gdy przynajmniej w ogólnych zarysach podajemy nowy układ Mszału Rzymskiego, z troszczyliśmy się najpierw o to, by w Ogólnym Wprowadzeniu, które zamieszczamy w nowym wydaniu jako wstęp, podać nowe przepisy dotyczące odprawiania Eucharystycznej Ofiary, czy w zakresie spełniania obrzędów i funkcji właściwych dla każdego z asystujących i uczestniczących, czy to gdy idzie o sprzęty liturgiczne i miejsce potrzebne do sprawowania służby Bożej.

Należy stwierdzić, że zasadniczą nowością są pewne zmiany w Modlitwie Eucharystycznej. Chociaż bowiem pierwsza część tej Modlitwy, czyli prefacja, różne przyjmowała w ciągu wieków formuły w obrządku rzymskim, to jednak druga część zwana Kanonem zachowała w niezmiennej formie to, co się zostało ustalone od IV do V w., podczas gdy Liturgie wschodnie wprowadziły pewne zmiany nawet do samych słów konsekracji. Gdy chodzi o wspomniane powyżej zmiany, to obok włączenia do Modlitwy eucharystycznej nowych prefacji, czy to przejętych ze starej tradycji kościoła rzymskiego, czy też obecnie ułożonych, przez co jaśniej mają być ukazane niektóre momenty tajemnicy wiary i przedstawione liczne i bogate racje ślądania dziek-

celebratio expeditius procederet, iussimus verba dominica in qualibet Canonis formula una eademque esse. Itaque in quavis Precatione eucharistica illa sic proferri volumus: supra panem: „Accipite et manducate ex hoc omnes: Hoc est enim Corpus meum, quod pro vobis tradetur”; et supra calicem: „Accipite et bibite ex eo omnes: Hic est enim calix Sanguinis mei novi et aeterni testamenti, qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Hoc facite in meam commemorationem”. Verba autem „Mysterium fidei”, de contextu verborum Christi Domini deducta, atque a sacerdote prolata, ad fidelium acclamationem veluti aditum aperiunt.

Quoad Ordinem Missae, „ritus, probe servata eorum substantia, simpliciores facti sunt”⁸. Ea namque praetermissa sunt, „quae temporum decursu duplicata fuerunt vel minus utiliter addita”⁹, praesertim circa ritus oblationis panis et vini, et circa ritus fractionis panis et Communionis.

Huc accedit quod „restituuntur ad pristinam sanctorum Patrum normam nonnulla quae temporum iniura deciderunt”¹⁰; cuius generis sunt homilia¹¹ et oratio universalis seu fidelium¹² et ritus paenitentialis seu reconciliationis cum Deo

czynienia — zdecydowaliśmy o włączeniu do Modlitwy eucharystycznej trzech nowych Kanonów, Jednakże, mając na uwadze tak racje duszpasterskie jak i usprawnienie koncelebry, zarządziliśmy, by słowa Pańskie były te same w każdym Kanonie. Chcemy zatem, by te słowa w każdej Modlitwie eucharystycznej brzmiały w następujący sposób: nad chlebem: „Bierzcie i jedzcie z tego wszyscy: To jest bowiem Ciało moje, które za was będzie wydane”; oraz nad kielichem: „Bierzcie i pijcie z niego wszyscy: To jest bowiem kielich Krwi mojej, Nowego i wiecznego Przymierza, która za was i za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów. To czyńcie na moją pamiątkę”. Słowa zaś „Tajemnica wiary”, wyłączone z kontekstu słów Chrystusa Pana i wypowiedziane później przez kapłana, stanowią wstęp do akklamacji ze strony wiernych.

Gdy chodzi o „Porządek Mszy”, to „uproszczono obrzędy, zachowując ich istotę”⁸. Opuszczono mianowicie to, co „z biegiem czasu stało się powtórzeniem lub dodatkiem bez większej korzyści”⁹, zwłaszcza w ofiarowaniu chleba i wina oraz w obrzędzie łamania chleba i Komunii św.

Następnie stosownie do pierwotnej tradycji Ojców Kościoła „przywró-

⁸ Cf. Conc. Vat. II, Const. de Sacra Liturgia, Sacrosanctum Concilium, n. 50: A.A.S. 56(1964) p. 114.

⁹ Cf. ibid. n. 50, p. 114.

¹⁰ Cf. ibid., n. 52, p. 114.

¹¹ Cf. ibid., n. 52, p. 114.

¹² Cf. ibid., n. 52, p. 114.

et cum fratribus, initio Missae peragendus: cui, ut oportebat, suum redditum est momentum.

Ad haec, iuxta illud Concilii Vaticani II praescriptum, quo praecipiebatur „ut intra praestitutum annorum spatium, praestantior pars Scripturarum Sanctarum populo legeretur”¹³, totum lectionum corpus diebus dominicis legendarum, in trium annorum ordinem tributum est. Praeterea diebus utcumque festis, lectioni Epistulae et Evangelii alia praeponitur, ex Veteri Testamento, vel, tempore paschali, ex Actibus Apostolorum sumpta. Hac enim adhibita ratione, enucleatius mysterii salutis continuus processus illustratur, verbis Dei revelatis demonstratus. Quae amplissima lectionum biblicarum copia, qua diebus festis praestantior Sacrarum Scripturarum pars fidelibus proponitur, accessione profecto completur reliquarum librorum sacrorum partium, quae diebus profestis recitantur.

Quae sane omnia hoc modo ordinata sunt, ut magis ac magis in christifidelibus ea verbi Dei fames¹⁴ exstimuletur, qua, Spiritu Sancto duce, novi foederis populus ad perfectam Ecclesiae unitatem veluti urgeri videatur. Hisce item compositis, illud etiam vehementer fore confidimus, ut sacerdotes et fideles simul sanctius animum suum ad Cenam Domini praeparent, simul, Sacras Scripturas altius medi-

cono pewne elementy, opuszczone w ciągu wieków”¹⁰, takie jak homilia¹¹, modlitwa powszechna czyli wiernych¹² oraz obrzęd pokutny, czyli pojednania z Bogiem i braćmi, dokonywany na początku Mszy św.: któremu słusznie przywrócono właściwe mu znaczenie.

Zgodnie z zarządzeniem Soboru Watykańskiego II, by „w ustalonym przeciągu lat odczytywać wiernym ważniejsze części Pisma św.”¹³, cały układ czytań niedzielnych rozłożono na trzy lata. Ponadto w dni świąteczne poprzedzono czytanie Epistoły i Ewangelii nowym czytaniem zaczerpniętym ze Starego Testamentu lub — w okresie wielkanocnym — czytaniem Dziejów Apostolskich. W ten sposób ukazuje się lepiej ciągły plan tajemnicy zbawienia, poparty objawionym Słowem Bożym. Ta wielka obfitość czytań biblijnych, dzięki której przedstawia się wiernym w dni świąteczne ważniejsze części Pisma św. zostaje uzupełniony częściami z innych ksiąg świętych, czytanych w dni powszednie.

Wszystko to zaś ułożono w ten sposób, ażeby u wiernych obudzić coraz bardziej takie pragnienie¹⁴ Słowa Bożego, dzięki któremu lud nowego przymierza byłby przynaglany pod przewodnictwem Ducha Świętego do osiągnięcia doskonałej jedności Kościoła. Ułożywszy tak te rzeczy wyrażamy takie mocne przekonanie, że zarówno kapłani jak

¹³ Cf. *ibid.*, n. 51, p. 114.

¹⁴ Cf. Amos 8, 11.

tati, verbis Domini uberius in dies alantur. Exinde denique sequetur, ut, iuxta Concilii Vaticani II monita, divinae litterae sive quasi quidam spiritualis vitae fons perennis, sive praecipuum christianae doctrinae tradendae argumentum, sive demum cuiusvis theologiae institutionis medulla ab omnibus habeantur.

Verumtamen in hac Missalis Romani instauratione, non solum tres, de quibus adhuc diximus, partes, hoc est Precatio eucharistica, Ordo Missae et Ordo lectionum, mutatae sunt, sed ceterae etiam, in quibus idem constat, recognitae et valde variatae sunt, id est: Temporale, Sanctorale, Commune Sanctorum, Missae rituales et Missae votivae, quae vocant. In quibus peculiaris quaedam diligentia ad orationes adhibita est, quae non solum numero auctae sunt, ut novis horum temporum necessitatibus novae responderent, sed etiam vetustissimae ad antiquorum textum redditae. Ex quo factum est, ut singulis praecipuorum temporum liturgicorum feriis, scilicet Adventus, Nativitatis, Quadragesimae et Paschae, diversa cotidie adiceretur oratio.

Quod reliquum est, licet textus Gradualis Romani, ad cantum saltem quod attinet, non fuerit mutatus, tamen, facilioris intellectus gratia, tum psalmus ille responsorius, de quo S. Augustinus et S. Leo saepe commemorant, tum antiphonae ad introitum et ad communionem in Missis lectis adhibendae, pro opportunitate, instauratae sunt.

Ad extremum, ex iis quae hacten-

u i wierni, w sposób bardziej święty przygotowują swoją duszę na Wieczerną Pańską i wnikając głębiej w Święte Księgi, będą z czasem coraz obficiejszym karmić się Słowem Pańskim. Na skutek tego wszyscy będą uważali Pismo św. — zgodnie ze wskazaniem Soboru Watykańskiego II — już to jako wieczyste źródło duchowego życia, już to jako główną podstawę w przekazywaniu chrześcijańskiej nauki, czy wreszcie jako natchnienie wszelkiego nauczania teologicznego.

Jednakże w omawianym odnowieniu Mszału rzymskiego uległy zmianie nie tylko trzy wspomniane części a mianowicie Modlitwa eucharystyczna, Porządek Mszy i Porządek czytań, lecz także inne części — o których należy to samo powiedzieć — zostały zreformowane i bardzo zmienione. Dotyczy to: Mszy okresowych, Mszy o Świętych własnych, Mszy o Świętych wspólnych, Mszy obrzędowych i Mszy wotywnych. Specjalny nacisk położono na oracje, których nie tylko liczbę zwiększono, by odpowiadały współczesnym potrzebom, lecz także starożytnym oracjom przywrócono tekst pierwotny. W ten sposób stało się rzeczą możliwą, ażeby poszczególne ferie głównych okresów liturgicznych, tj. Adwentu, Bożego Narodzenia, W. Postu i Wielkiejnocy otrzymały codziennie własną orację.

Jeżeli chodzi o inne części, to chociaż tekst Graduału rzymskiego — przynajmniej gdy chodzi o śpiew — nie został zmieniony, to jednak w celu ułatwienia zrozumienia, dokonano odnowy zarówno psalmu re-

nus de novo Missali Romano exposuimus quiddam nunc cogere et efficere placet. Cum Decessor Noster S. Pius V principem Missalis Romani editionem promulgavit, illud veluti quodam unitatis liturgicae instrumentum idemque tamquam genuini religiosique cultus in Ecclesia monumentum christiano populo repraesentavit. Haud secus Nos, etsi, de praescripto Concilii Vaticani II, in novum Missale „legitimas varietates et aptationes”¹⁵ ascivimus, nihilo tamen secius fore confidimus, ut hoc ipsum a christifidelibus quasi subsidium ad mutam omnium unitatem testandam confirmandamque accipiatur, utpote cuius ope, in tot varietate linguarum, una eademque cunctorum precatio ad caelestem Patrem, per summum Pontificem nostrum Iesum Christum, in Spiritu Sancto, quovis ture frangantior ascendat.

Nostra haec autem statuta et praescripta nunc et in posterum firma et efficacia esse et fore volumus, non obstantibus, quatenus opus sit, Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis a Decessoribus Nostris editis, ceterisque praescriptionibus eiam peculiari mentione et derogatione dignis.

Datum Romae, apud S. Petrum, die III aprilis, in Cena Domini N.I.C., anno MCMLXIX; Pontificatus Nostri sexto.

PAULUS PP. VI

sponsoryjnego, o którym często wspomina św. Augustyn i św. Leon W. oraz antyfon na wejście i Komunię św. używanych we Mszach św. czytanych.

Pragniemy w końcu niektóre z tych rzeczy, jakie dotychczas przedstawiliśmy na temat Mszału rzymskiego zarządzić i wprowadzić w życie. Gdy nasz Poprzednik, św. Pius V promulgował główne (pierwsze) wydanie Mszału rzymskiego, to przedstawił go ludowi chrześcijańskiemu jako swego rodzaju narzędzie jedności liturgicznej i jako świadectwo (dokument) autentycznego i religijnego kultu w Kościele. Nie inaczej i My: gdy na skutek zarządzenia Soboru Watykańskiego II włączyliśmy do nowego Mszału rzymskiego „prawne zmiany i przystosowania”¹⁵ — nie mniejszą wyrażamy nadzieję, że zostanie on przejęty przez chrześcijan jako pomoc do świadczenia i umacniania wzajemnej jedności wszystkich, ponieważ przy jego pomocy, w tak wielkiej różnorodności języków, jedna i ta sama modlitwa wspanialsza od jakiegokolwiek kadzidla będzie zanoszona do Ojca Niebieskiego przez naszego najwyższego Kapłana Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym.

Chcemy zaś, aby te nasze przepisy i zarządzenia posiadały obecnie i w przyszłości swoje zatwierdzenie i skuteczność, bez względu, gdy to jest aktualne, na przeciwnie Kon-

¹⁵ Cf. Conc. Vatic. II, Const. de Sacra Liturgia Sacrosanctum Concilium, nn. 38—40 A.A.S. 56(1964) p. 110.

stytucje i zarządzenia wydane przez naszych Poprzedników i wszelkie inne przepisy, chociażby były godne szczególnej wzmianki i odwołania.

Dan w Rzymie, u św. Piotra, dnia 3 kwietnia, tj. w W. Czwartek, 1969 r., szóstego naszego pontyfikatu.

PAWEŁ VI PP.

36

DEKRET KONGREGACJI OBRZĘDÓW

promulgujący nowy „Porządek Mszy św.” i Wprowadzenie Ogólne do Mszału Rzymskiego (6. IV. 1969 r.)

(Ordo Missae — editio typica, 5)

37

WPROWADZENIE OGÓLNE DO MSZAŁU RZYMSKIEGO

INSTITUTIO GENERALIS MISSALIS ROMANI

(Ordo Missae, j.w., 13—76)

Jest to bardzo obszerny dokument, zawierający przepisy prawno-liturgiczne dotyczące sposobu odprawiania Mszy św., a także miejsca odpawiania, szat liturgicznych itp. Jest zamieszczony w całości w „Pособorowym Prawodawstwie Kościelnym”.

38.

MOTU PROPRIO „MYSTERII PASCHALIS”

promulgujące przepisy powszechne dotyczące roku liturgicznego i ogólny nowy Kalendarz Rzymski.

LITTERAE APOSTOLICAE MOTU PROPRIO DATAE

Normae universales de anno liturgico et novum Calendarium Romanum generale approbantur.

(AAS 61(1969) 222—226)

PAULUS PP. VI

PAP. PAWEŁ VI

MYSTERII PASCHALIS celebrationem potissimum habere in religioso christianorum cultu momen-

SOBÓR WATYKAŃSKI II jasno nas poucza, że sprawowanie tajemnicy paschalnej ma zasadnicze zna-